

V. ÉVFOLYAM
Megjelenik
minden vasárnap
Ára 3 óra 1 ft. 50 kr.

Az előfizetési pénz a
KIADÓ - HIVATALBA
városháztér 6. sz.
alá küldendő.

Pest, aug. 13-án
1871.
33. szám.

GYŰJTŐKNEK
öt előfizető után
tisztelőpéldány jár.
Egyes péld. ára helyben: 10 kr.

Szerkesztői iroda:
Városháztér 6. sz.
ide küldendő mindenféle kéz-
irat, mely Ludas Matyi-nak
van szánva.

Hivatalos rész.

Kedves báró Wenckheim! Az államnak szintugy mint Házamnak tett lü s kitünő szolgálatok elismerésüil nagylönyai és vásáros náményi Lónyay Menyhért közös pénzügyminiszteremnek törvényes utódaival együtt a magyar grófi méltóságot díjmentesen adományozom.

Miről önt további intézkedés végett ezennel értesitem.
Kelt Bécsben, 1871. évi aug. 3-án.

Ferencz József s. k.
Báró Wenckheim Béla s. k.

Az a „gyámolító részvét.”

Pár év mulva Bécs városában
Világ kiállítás leszen . .
A melybe Magyarország is, mint
Meghivott vendég részt veszen.
Elébb ugyan — mivel mindenünk
Közös — ezt is ugy akarták,
S kis hija, hogy a költségeknek
Felét nyakunkba nem varrták!

Ámde hogy felszortyant minálunk
Minden hirlapiró-fajta,
Látták, nem megy ám, nosza! tüstént
Fordítottak egyet rajta,

S nagy szépitve kürtölik: hiszen
Az osztrák intentiója
Az volt ám, hogy Magyarországot
Ezen költségtől megója!

Ámde mégse tagadhatá meg
A német a természetét . .
Melyel oly sokszor kiütité,
Szegény magyareMBER zsebét,
Oda szúrá utólagosan
A remény kifejezését,
Mely szerint várja kormányunknak
„Gyámolító résztvevését!”

Mészáros Károly

Magyar! érted-e ezt igazán
Mi ez? gyámolító részvét?...
Ugy látom a régi nótára
A német mostan is kész még!...
Ha nem talál törvényt, a melyel
Nemzetünket kötelezze,
Szerit teszi, hogy az ő terhét
Népünk szinte megérezze!

Háromszázad óta mindig az
Volt neki politikája:
A mi zsirunkon kövéredjék
Nagy potroha, nagy tokája!
S arra mindig tudott alkalmat
Csinálni, bár honnét vette:
Hogy a gesztenyét a parázból
Mi kaparjuk ki helyette!

Milyen dicső lovagias nép
Ez a magyar!?... és ez használt,
S ha szorult a kapeza volt mindig
Ki helyette a gátra állt:
Ott a példa, a „moriamur“
Az a „vitam et sanguinem“,
Csak „gyámolító részvét“ ez is...
Ki ismerné, hogy ha mi nem?!

Sőt azt is hogy a magyar ekkép
Vette ennek premiumát:
Amott jó N. N. gróf, ott hozza
Vállán két dominiumát, —
Hogy ez illetlen csufolkodás
Dehogy is az, felséges élcz,
Azt ne fogd rá semmi esetre
Mert azt mondják: félre beszélsz!

Hányszor ingott a szék, hányszor volt
Veszett idő, szorult kapeza,
Csak „gyámolító részvét“-et kért...
És legott felderült arcza!
Hogy a jutalom mi volt osztán?
Nézd meg csak pro memoria

Belgiojoso s Caraffáról
Mit tanit a historia!!

Ha felforrott a szent szabadság
Mely táplálta a lelkeket;
Ha a kar rozsdás békó helyett
Tán fényes kardot csörgetett;
Ha a magyar honszeretete
Bécs ellen valamit vétett:
Nem kértek mást, nem is kívántak
Csak „gyámolító részvét“-et.

S akadt rögtön, püspök, pap, érsek,
Kolonics vagy bigott mágnás,
Jézsuíta, barát, vagy egyéb
Absolon-féle mendikás,
S a kardot lánczá kovácsolták...
A szellemet lekötötték,
Ronda jézsuíta bölcsesség
Büzhödt tanait hirdették!

S a ki nem hódolt?... olvasd, olvasd:
Pozsony... Bécsujhely... Lipótvár...
Nápolyi gályák... reversalis...
Mise... ötvenforint... vas zár...
Protestáns pap... hájzlitisztitás...
Bikakorbács... kisebbzett láb...
Szeges pálcza... moslék eledel...
De nem mondom! olvasd odább!...

Ama „gyámolító részvét“-nek
Reménysége megvalósul,
Nincs hát egyéb hátra, egy két szót
Szóllanom még buzdításul:
Dicső kormányunk! a történet
Szobrára sok példát vésétt
A nagy idő, — kelj fel, — s gyámolítsd
Részvéteddel szegény Bécsset!!!

Nagy Bögös.

Szabadkai életképek.

XXVIII. kép.

Talányok megfejtése.

Csicsiri: Mond meg nekem Borsika: hány ember van a világon, a ki egy nyelvet sem tud tökéletesen?

Borsika: Eddigélé csak kettőt ismertem: t. i. egy parókás kocsist, meg egy pisze kuktát; de mióta Lénárd Máté szerepel, azóta háromat húztam be ismeretem tárába.

Csicsiri: Hát min akadt fen a szabadkai főispánság?

Borsika: Lénárd Máté nyelvtudományán.

Csicsiri: Hogyan érted ezt?

Borsika: Hát csak úgy, hogy miután Lénárd a nálunk divó 3 nyelv közül még anyai nyelvét sem tudja: fölkeríte a kormányt, hogy várákozzék a fölterjesztéssel mindaddig, míg ő a görög nyelvet Páter Szömörösényitől megtanulja, hogy aztán belőle classicus főispán (?) lehessen.

Csicsiri: Még egyet . . . Mit jelent e név: Szömörösényi?

Borsika: Magyar Cicerót, azzal a különbséggel, hogy míg Cicero az ő kitünőségének jellegét csupán képén viselte: addig a mi Páterünk az ő tehetséges szömörösét orrán is, meg másutt is hordozza. *)

Izenet és kérdés?

a Pestis Tapló tudós főszerkesztőjéhez.

Herr Barom! A Pestis Tapló 180-ik számában 2-ik hasáb 6-ik során kezdve ezt írja ön:

„Sohasem titkoltuk, hogy a Hohenwarth-féle kísérlet nekünk nem tetszik, sőt azt bizonyos mértékig aggodalmasnak is tartottuk, s tartjuk jelenleg is. Oly kísérlet, melynél Ausztriának összes szabadság ellenes elemei képezik a keresztapát, mi előttünk sem lehet kellemes látomány. Hanem azért a falra festett ördögtől nem ijedünk meg.“

Már hogy ön Herr Baron! olyan nagyon szereti Ausztriát, ez az ön szerencséje, hanem hogy a Borsszem Jankó július 30-ki számában engem önök kifiguráztak, a Magyarország és a Nagy Világ ugyan azon számában pedig feldicsérték, s most a Pestis Taplóban újra kifiguráznak, erre nézve bátor vagyok a tisztelt Barom urat kérdeni, nem emlékszik-e, ki is volt az önök politikusai közül az, ki bizonyos két garasos politikáról tett egykor említést?

Gróf Hohenwarth mp.

*) Egy földi tínde naplójából.

Borsika.

Nyilt levél

Gróf Andrassy Gyula miniszterelnök ur ő nagyméltóságához.

Nagyméltóságú excellentiás miniszterelnök ur!

Miután excellentiádnak elméltóztatott vakációzni Terebesre, távollétében kebel-journálja a Borszem Jankó oly hallatlan vakmerőségekre vetemedik, mely mind önérzetünket, mind nagyméltóságod iránt táplált gyöngéd érzelmiinket a legmélyebben sérti. Ugyanis a f. évi 188-ik számban a politikai zérus leírásakor ezen bitang nem átalja ezeket mondani:

„Különösen nálunk, hol annyi számár nézi az ő fülét büszke agancsnak. Különösen mostan midőn annyi léha, parlageszü, pökhendi hetvenedik tehetségének poltrás madzagán, s annyi gyöngye ember találkozik, ki a méltóságában s fontosságában ficzkándozeről elhiszi, hogy nagy ember, vagy ha még nem is nagy, de okvetlenül nagygyggyá lesz“ stb.

Ez a passus nagyméltóságú miniszterelnök ur! veánk nézre épen most, midőn mindketten főispánságra volnák kiszemelve, veánk annyira a ujjal mutató ezélezás, melyet panasztétel nélkül nem hagyhatunk; azért is mély tisztelettel kérjük excellentiádat, méltóztatassék alter egójának, — kit nevezett lap igazgatásával távolléte idejére megbizni kegyeskedett — meghagyni: hogy személyes tulajdonságainkat ennyire leálcázó, s okvetlen nagygyggyá lenni akarásunkat ennyire akadályozó tényektől a pinasz jörőre órákodjék.

Semmiczei Ödön.

Hulszki Augusztinka.

Parbeszéd egy királyi táblánál.

Pályázó: Nagyságos ur!

Tanácsos: Nos mi a baja?

Pályázó: Azt hallom, hogy a tekintetes királyi táblánál egy hivatal szolgálai állomás van üresedésben, alázatosan folyamodnám ezen állásért.

Tanácsos: Volt-e katona?

Pályázó: Voltam bizony uram! hiszen épen kapott sebem miatt vagyok képtelen a kézi munkára . .

Tanácsos: No jól van, akkor felvesszük, hol az obsitja? melyik ezrednél szolgált?

Pályázó: Nem ezrednél szolgáltam én kérem, hanem a 9-ik honvéd zászlóaljnál, — itt az igazolványom . .

Tanácsos: Vagy úgy . . akkor nem vehetjük fel, mi csak eszászári katonát vehetünk fel, de rebellist nem, nem engedik a szabályok. Elmehet.

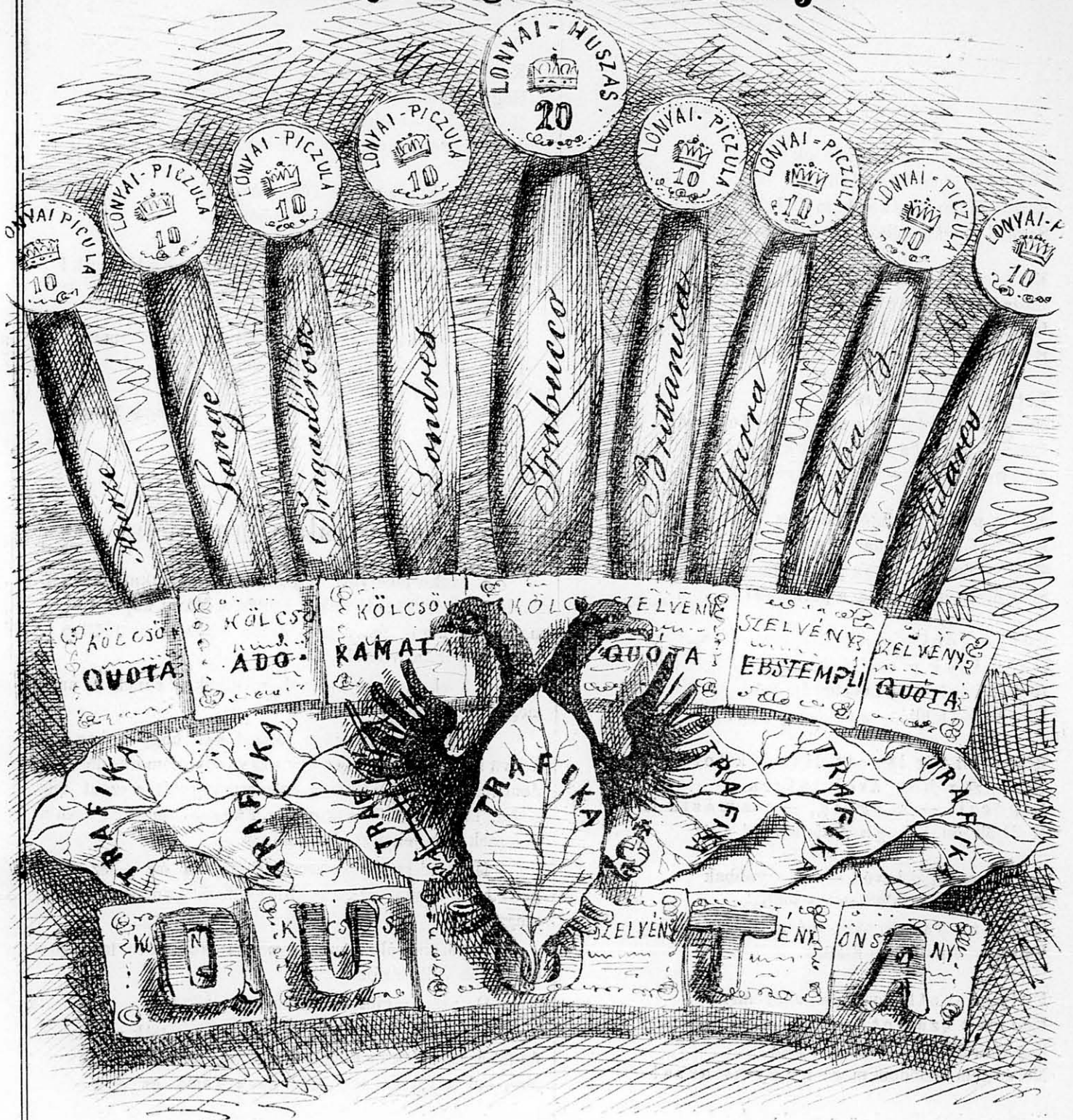
*

Tisza Lajos

mióta miniszter, oly kapós lett, hogy azt se tudja az országgyűlésen melyik nemzetiséget képviselje.

Menyus grófi koronája.

Miután Lónyai Menyus közöspénzügyminiszter magyar grófi rangra emeltetett, grófi ranghoz pedig czimeres korona is dukál, Ludas Matyi ezennel szolgál Menyus urnak egy „minta” grófi koronával.

A pofa.

— Ajánlva Sztrópko baratoeskamnak. —

Különös ezim, a miről most írok,
S megfelelni neki csak úgy bírok:
Ha fordítom a dolgot tréfára,
S nézem: mit tűr el, — s tesznek pofára!

Ámde mielőtt hozzá kezdenék,
Felsóhajtni hozzád csak illenék
Borsszem Jarkó szelleme! légy velem,
Segítsd hozzád méltón vig énekem!

Mit tesznek? és mit tűr el a pofa?
Látta ezt sok keeskeméti kofa,
Ismervén Csücs Imre ábrázatát
S a böles tanács uj határozatát!

Látja a város is, rá mit hozott,
Hogy kapitánya egy felpofozott!
Látja Döme tanácsos bajtársit
Szögedébe, — és rá nagyot ásit.

Mert a pofa rettentőt elhordoz . .
Fektor páter is már fel nem oldoz
Senkit büne alól, most legalább —
Szolgálván már őt is a porkoláb!

Boros Tóbi is a volt főügyész
Halasinak g. madzagjára néz,
Be kár érte! — A hunefűtség ára
Egy év, — kiüli, — s űr lesz pofára!

Régen volt már lopott disznók tora
Tartá ezt a betyárok tútora,
Lipóczy, — az egyik, — van másik is
Melljök jön Varga a kis hamis!

Ámde ez mind kevés, — a nagyobbak
Tágabb körben találhatók s jobbak;
Zsivány van ám elég, másoknál is
Van bünt elpalástoló flskális.

Felpofozott egyén van akarhány . . .
Kire azért számot tart a kormány
Egy van különösen: rossz a jóra,
Nevét nem mondom meg: nagy az orra!

Bizony sokat elhord az a pofa . . .
Tán többet mint a szentmihály lova!
Páter Tritytrotty milyen régen töri
A borsot, — és Pauper eltűri!

Tizenhárom ultramontán püspök
Korszellemnek szemtől szemébe pök,
Infallibilitás hirdettetik,
A placetum meg pofon veretik!

A tanügyet ugyan megújíták . . .
De jönnek a páter jézsuiták;
Mily nagy lesz a világosság kára! —
A kormány beereszti pofára!

Kerge Pali a dolgon úgy fordít:
Hogy kölesönt köt hír nélkül, — rá ordít
Helyeslőleg — szent — a mamelukk had.
Anyi pofa emnyit csak elbirhat!

Kineveznek egy esomó főispánt . . .
Habár ez sokakat nagyon is bánt;
Van olyan is, kinek multjára még
Nem hogy fátyol, de pokrócz kellenék!

Im láthatod vitézlő Keeskemét!
Nem csak benned, másutt is van szemét.
Im láthatod — tekínes akárhova —
Menyit elbir, elhordoz a pofa!!!

Nagy Bögös.

A szentlélek munkája.

A székesfehérvári papok buesujárásokat szoktak rendezni Bodajkra. Ilyenkor azután a Mária képes zászlót mindenkor fiatal, fehér patyolatba öltözött szeplőtlen és szüz leányokkal vitették.

Örültek is ezek a szüzek mindenkor ennek a nagy megtiszteltetésnek.

Csak a mult években történt az, hogy ebben a jó kedvű szüz kompániában egy nagyon is szomorkodó hajadont lehetett látni. Nem is örömet vegyült a szent miszóba, hanem szülői, rokonai s a kegyes páterek ösztönzéseinek nem lehetett ellent állnia.

Midőn a szent körmenet Bodajkra ért — ez a szegény leányzó már nagyon eltikkadt, és színében nagyon megzöldült.

A körülte állók szinte megzavarodtak a leányzó szokatlan változásán.

De azért tágitani nem lehetett.

A páterek fanatikus dühöngéssel vezették a szüzeket fel-fel a meredek és kövecses utakon, a kálváriának tetejére, hol a töredelmes szüz anya várta az ő megtérő nyáját.

Egyszerre e nehéz és fárasztó menetben, az a sápadt arezu leányzó, mint egy hulla összerogyik, s a szoknyája alatt, valami kis életműszeres földi lény elnyikkantja magát.

A hívek e szokatlan jelenetre elszörnyülködnek, és a papok megilletődnek.

— A szent lélek munkája! a szent lélek munkája!
sóhajtják a páterek.

— Dehogy a szentléleké, — válaszolá e közben a némileg magához tért leányzó, — de hogy a szent léleké! hanem egy akasztófára való huuczfut timár legényé . . .

* * *

A fehérvári papoknak ez olta nincs kedvük szüz leányokkal a bodajki bucsura járni.

Nyílt levél

Pauler Tivadar közoktatásügyi miniszterhez.

Nem mulaszthatjuk el excellentiádnak szívünk forró mélyéből eredő köszönetünket kifejezni azon legmagasabb atyai gondoskodásáért, melyvel irányunkban szegény községi tanítók irányában viseltetni, s ezáltal a nevelésügy előhaladását lelkesen előmozdítani kegyeskedett.

Nagyméltóságod mint oktatásügyér bizonyosan úgy gondolkozik, hogyha a kutyabagosi kanásznak, vagy a piripócsi esordásnak, kik pedig oktalan állatokat őriznek commenciója felrug évenként 400 frtra, a községi tanítók akkor, kik okos teremtesek körül pásztorkodnak, megelégedhetnek évi 300 forinttal.

Nagyméltóságod méltóztatott Nagyvárad városához intézett kegyelmes leiratában szemére vetni a városnak, hogy miért űz olyan nagy luxust, minek neki a polgári iskola? és miért ad nekünk olyan gazdag fizetést? engedje meg excellentiád, hogy ezen pirongatorium után a város helyett mi piruljunk, kik ezen gazdag fizetést csak is azért fogadjuk el, hogy abból a mindennapi kenyerünk után legalább egy pár eszmat is vehessünk magunknak.

Mindezek után legalázatosabban esedezzünk, nagyméltóságod előtt, kegyeskedjék megengedni, hogy még élünk és lehetünk Excellentiádnak legalázatosabb szolgálai a nagyváradai községi tanítók.

Párbeszéd két miniszter közt.

Gyula: Mond meg nekem te Vili! miért is fogatta el voltaképen azokat a budapesti munkásokat az a Thaisz?

Vili: Hát azért mert a kormány ellen izgattak.

Gyula: És ugyan mivel izgattak?

Vili: Mivel barátom? azzal, hogy a communit és a köztársaságot éltették.

Gyula: Ez az egész . . .

Vili: Hát forradalmat akarsz . . . hogy még ez se elég . . .

Gyula: Ühm! hát ezeket az infallibilis püspököket, kik a törvény ellen valóban izgatnak, miért nem fogatjátok el?

Vili: Az a Tivadar hatáskörébe tartozik . . .

Gyula: No . . . miért nem fogatja hát el Tivadar?

Vili: Primo: Mert a püspökök herék és nem munkások.

Secundo: mert Tivadart az isten inkább a püspökök, mint a kapitányok képére teremtette.

Sziporka.

Bemegy egy kis városi gavallér a kávéházba, s mondja a kellnernek, hogy hozzon neki fagyaltot — „Milyen tetszik kérem — szól a pinczér előzékenyen — vanília, csokoládé, eper, vagy ananász? — Nem kell nekem se vanília, se csokoládé, se eper, se ananász, hanem menjen és hozzon nekem csak fagyaltot.

Vidéki mitrajlózók.

Ungvár ismét zsi bong, már százszor használt fákyacsu-tagok visznek Pankovich püspöknek egy kis világitót. A zenét a városi hirdető s a dobos doboveréssel támogatják; az első talán a méltóságtalan ur ismeretlen érdemeit hirdeti? a másik pedig talán a tulterhelt szemérmert leitatja? Ha igen, megvesszük Róma számára a hírneves jelesseget, kapunk erette cserében péterfilért, mely mindenestre többet ér amannal.

Székesfehérvárról tisztelik Pauper minisztert, s azt kérdezik, hogy tudja-e mi a „jus piacetum” s na tudja, hat Okorfalusi püspök urat, ki ezen jus piacetum-ot kutyába se vette, mikor szándékozik elcsapni?

Győr városa koszonó feiratot szándékozik küldeni Föth Vilmos belügyminiszternek, hogy új föspanjául oly kipróbált hazafit kegyeskedett kinevezni, mint Balog Kornél, aki 1849. július 10-ke óta, a midőn is Haynau által csaszari biztossa neveztetett, minden nemzet ellenes és törvénytelen kormányrendszer szolgálát kipróbálta.

Szakolcza városa elhatározta, hogy jövőre képviselőjének mindenestre nagyobb embert fog választani . . . Kubánál.

Keeskomét — szeretné tudni, hogy mi az oka azon metamorphozisnak, melyen Horvath Dome korosztali esott? A bol-dogult Baehkorszakban, maon Keeskomet, Pest Solt megyének székhölle volt s a maon „Dome batyank” még az 1837-ik évben is Keeskométen Baen muszar volt, akkor o nagysága tetotól talpig magyar ruhát viselt, s ezen szép viselotét megtarta egészon a jelen év tavaszáig. Ekkor azonban bórét o nagysága levetötte s most már bugyogóban és rokkban jár, mi az oka ennek? *)

! most ez a legújabb nóta:

Nem szavazó a ki ma nem

Virilis, virilis.

Virilis itt minálunk a

Püspök is, püspök is.

Nem is tudja azt talán még

Pauper!

Virilis a püspök mellett

Két kupler.

*) A kérdésre megfelelők én. Hát minthogy „Döme bátyánk” Horvath Bódi után nem lehetett igazságügyminiszterre, mivel külsőleg nem látszott még ögészen fekete sárga „Gutgesimntnek”, nehogy a főispánságból is kimaradjon, azért hagyott fel a mokraviselöttel. Betöszli még ő kigyölme a föjét a köesög kalap alá is, csak Buda-Pestnek főispánjává kinevezék Matyi.

Kegyes tudomásul.

Miután szent és csalhatatlan társulatunk mély gyászba borult szívvel tudomásul vette volna azon égrekiáltó átkozott istentelenségeket, melyek a szent clerus körében mai napság véghez mennek, úgy annyira, hogy némelyek nemcsak hogy ama megszentelt ruhát a reverendát vetik le, hanem még a szent papi character indelebilit is deleálják az által, hogy gonosz és pokoltüzére való canis concupiscentiájukon nem győzedelmeskedhetve s nem elégelvén meg azon szent és titkos gyönyört hozó módot, melyet csalhatatlan szent vallásunk annak kielégítésére mindig kész örömet megengedett, még a szent czétusból ki is lépnek, s az eretnek kálomista szakadárságra tántorodván megnősülnek: e gyászosan szomorú események mogorvoslására vonatkozólag szent tár-

sulatunk azt adja kegyes tanácsul minden igaz keresztény katolikus hívő léleknek, hogy iparkodjék mentől előbb a pesti katolikus kaszinó tagjai közé belépni, miután ennek kebeléből számüzve levén minden szabadelvűnek nevezett, azonban szentséges és csalhatatlan atyánk IX. Pius ő szomorúsága által el-kárhozott s elátkozott eszme, teljes lelki megnyugvást találhatván itt, mindenféle világossági háborgatás vagy kísértés ellen, példa levén reá dr. Pauper Tivadar ő excja. ki — mióta cultuszminiszter létére is — szent kaszinónk tagjául megmaradt, minden elátkozott liberalismusból annyira kivetkőzött, hogy még fél is tőle, mint az ördög a tömjéntől. — A szent csalhatatlanság áldott lelke vigasztalja meg a ti lelketeket e különféle szomorúságok napjaiban, midőn még a római szent Péter-féle bilincs csudái sem képesek az elfajult lelkeket megtéríteni.

Gróf Kiczráki elnök.
Páter Makutyi jegyző.

Discurszus.

Iezig szomszéd és Mihály gazda között.

M i h á l y : Nini szomszéd! miért akarnak a római pápának arany trónust csináltatni?

Iezig: Hát azért Mihálygazda! hogy ha üt csalhatatlanságha a péterfillérek dholgában megtholál esalatkuzni legyen nekhi mit a ver-zatzamtba tenni.

M i h á l y : Azt halloom szomszéd, hogy az esz-tergomi primás is elis-

merte a csalhatatlanságot?

Iezig: Ghattüber di welth... esakh nem kívánhatja khend egy primástól, hogy a szent bandában kontrázzon.

Előfizetési felhívás.

Hass. alkoss. gyarapitts. a haza fényre derül.

A „NÉPSZAVA“ a nép atyjának

Kossuth Lajosnak

magasztos nézeteit s politikai elvhűségét tekintve irányadóul: a tiszta demokratikus eszméknek legbuzgóbb apostola; hü őre és védője a nép jogainak; zászlóvivője a népszabadságnak, népuralomnak; tolmácsolója a nép érzelmeinek és panaszainak; uttörője a közművelődésnek; előmozdítója a népjólétnek; renditlen harezosa kedves hazánk függetlenségének.

Jelszava tehát: **Függetlenség, szabadnép, és önkormányzat!**

Gyűjtönek minden öt előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Előfizetési ár:

Évnyegyedre 1 frt
Félévre 2 frt

Kiadóhivatal: Pest, városháztér 6. szám alatt.

Felölös szerkesztő : Főszerkesztő és kiadó tulajdó 123
Mészáros-Hevesy Antonia. Mészáros Károly